voorstel

Zwolle

Raadsbrief

Datum 31 maart 2025

Onderwerp Vaccinatiegraad Rijksvaccinatieprogramma Zwolle
Versienummer 1.0.

Portefeuillehouder Michiel van Willigen

Samenvatting
De afgelopen jaren is ‘de vaccinatiegraad’ onder Zwolse kinderen gedaald. Dit is een landelijke trend. Dit betekent dat steeds minder ouders hun kinderen (volledig) laten vaccineren en dat is zorgwekkend. Vaccinaties beschermen namelijk niet alleen individuele mensen tegen ernstige ziekten, ze beschermen op groepsniveau ook tegen grotere uitbraken daarvan. Als voldoende mensen gevaccineerd zijn, krijgt een infectieziekte geen kans zich te verspreiden.

Met deze brief informeert het college de raad over de cijfers en de richtlijnen voor het plan van aanpak om de vaccinatiegraad te verhogen.

Bijlagen
1. Rapportage GGD vaccinatiegraad RVP Zwolle

Openbaarheid
☒ Openbaar
☐ Geheim

Wij stellen u voor kennis te nemen van:
de rapportage vaccinatiegraad Rijksvaccinatieprogramma in Zwolle en de vervolgstappen die naar aanleiding hiervan worden genomen.

Datum 31 maart 2025

Inleiding
De afgelopen jaren is ‘de vaccinatiegraad’ onder Zwolse kinderen gedaald. Dit is een landelijke trend. Dit betekent dat steeds minder ouders hun kinderen (volledig) laten vaccineren en dat is zorgwekkend. Vaccinaties beschermen namelijk niet alleen individuele mensen tegen ernstige ziekten, ze beschermen op groepsniveau ook tegen grotere uitbraken daarvan. Als voldoende mensen gevaccineerd zijn, krijgt een infectieziekte geen kans zich te verspreiden.

In Nederland worden vaccinaties aangeboden volgens het Rijksvaccinatieprogramma (RVP). Dit programma is gratis en voor iedereen beschikbaar. In regio IJsselland wordt dit uitgevoerd door de Jeugdgezondheidszorg (JGZ) van GGD IJsselland. GGD IJsselland voert naast het RVP nog andere vaccinatieprogramma’s uit, zoals de hepatitis-A vaccinaties, de maternale griepvaccinatie en de COVID-19-vaccinaties voor mensen met extra risico op ernstige ziekte en zorgverleners.

Eind 2024 heeft de gemeente Zwolle bijgaande rapportage (bijlage 1) van de GGD ontvangen over de vaccinatiegraad RVP in Zwolle. Deze rapportage biedt inzicht in de cijfers per wijk, ervaringen van professionals binnen de jeugdgezondheidszorg in Zwolle en een algemene duiding waarom de vaccinatiegraad daalt.

De cijfers in de rapportage zijn zorgelijk. Daarom zijn we samen met de GGD in gesprek over vervolgstappen. Met deze nota informeren wij u over de data en het plan van aanpak op hoofdlijnen.

Kader
Wet Publieke Gezondheid

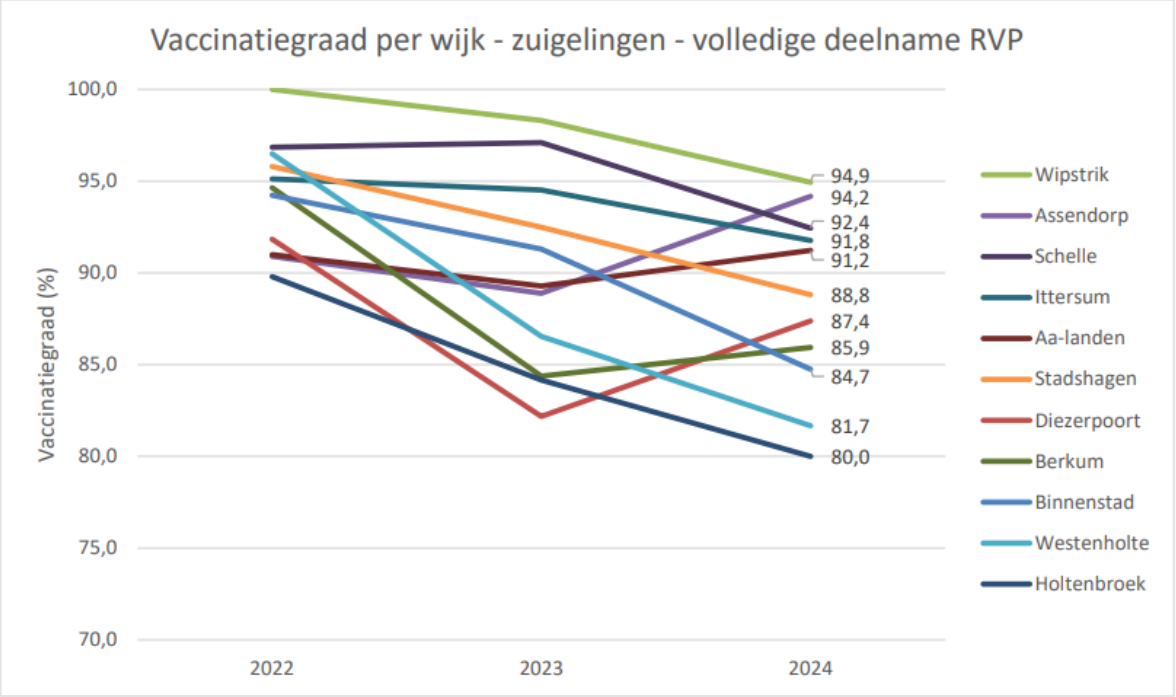
Kernboodschap
De gemeenteraad informeren over de situatie in Zwolle m.b.t. de vaccinatiegraad en het proces m.b.t. lokale aanpak om de vaccinatiegraad te verhogen.

Toelichting

<u>De cijfers verschillen sterk per wijk, maar laten een dalende lijn zien</u>
In de gemeente Zwolle is een daling te zien van deelname aan het RVP vanaf 2014. Binnen het RVP worden kinderen in de eerste twee jaar van hun leven tegen de volgende infectieziekten gevaccineerd: difterie, kinkhoest, tetanus, poliomyelitis, Haemophilus influenzae type b-ziekte, hepatitis B, bof, mazelen, rodehond, meningokokkenziekte, en pneumokokkenziekte.

Sinds 2022 is er een sterke daling te zien. In het verslagjaar 2023 duikt de bof, mazelen en rodehond (BMR) onder de Nederlandse doelstellingsnorm van 95%. Dat betekent dat de kans op uitbraken van mazelen in deze regio is vergroot. De vaccinatiegraad voor humaan papillomavirus (HPV) blijft percentueel gezien het meest achter, al is dit ook een landelijke trend (op tienjarige leeftijd wordt aanvullend nog gevaccineerd tegen het HPV).

Er is een grote spreiding in het percentage van volledige deelname aan RVP in 2024 in de verschillende wijken in de Zwolle: van 94.9% in Wipstrik tot 80,0% in Holtenbroek. Ook de trend van de laatste drie jaar verschilt tussen de wijken. Dit is in onderstaande grafiek te zien.



In het laatste jaar is een stijging te zien in de vaccinatiegraad voor de wijken Assendorp, Aa-landen, Diezerpoort en Berkum, terwijl er een duidelijke daling te zien is in Wipstrik, Schelle, Ittersum, Stadshagen, Binnenstad, Westenholte en Holtenbroek. Dit komt overeen met de ervaringen van de JGZ-professionals die werken in deze wijken. Een kanttekening hierbij is dat percentages beïnvloed worden door de daadwerkelijke aantallen kinderen. Als er weinig kinderen zijn in een wijk, dan heeft een klein aantal die niet (volledig) gevaccineerd is, grote invloed op het uiteindelijke percentage.

<u>De cijfers in het rapport zijn een ondergrens vanwege het informed consent</u>
Sinds 2022 is het niet meer goed vast te stellen of de doelstelling van een vaccinatiegraad van minimaal 90% voor alle individuele vaccinaties wordt gehaald. Dat komt onder andere door het effect van het informed consent (toestemming), dat ouders sinds 2022 moeten geven. Ouders hebben de keuze om het halen van een vaccinatie wel of niet te delen met het RIVM. Als ouders van een kind geen toestemming geven, wordt dit kind als niet gevaccineerd beschouwd, waardoor de vaccinatiegraad als een ondergrens moet worden gezien. In de gemeente Zwolle heeft 3,1% van de ouders in 2023 geen toestemming gegeven. Dit gaat om ongeveer 44 kinderen.

<u>Er volgt nog een lokaal en regionaal plan van aanpak</u>
De GGD is in januari 2025 gestart met gesprekken met alle 11 gemeenten over de vaccinatiegraad op basis van een rapportage per gemeente, zoals in de bijlage. Op basis van de uitkomsten van de gesprekken gaat de GGD een regionaal plan van aanpak maken. Vanwege de zorgelijke cijfers gaan we in Zwolle dit regionale plan niet afwachten en eerder starten met acties i.s.m. de GGD en lokale partners. Hierover lopen momenteel gesprekken om de activiteiten te bepalen. De focus ligt op bereiken van doelgroepen waar de vaccinatiebereidheid lager ligt en om wijkgerichte acties op te zetten.

We gaan alvast starten met een wijkgerichte en doelgroepgerichte aanpak
We hebben inzicht verkregen in de vaccinatiecijfers in de wijken, wat grote verschillen tussen de wijken laat zien. Op basis hiervan kunnen we per doelgroep en per wijk gaan kijken naar de oorzaak van deze verschillen in de cijfers. We kiezen ervoor om in wijken Stadshagen, Holtenbroek en Diezerpoort te starten met acties m.b.t. verhogen van de vaccinatiegraad. Hiervoor is gekozen op basis van de absolute aantallen. Andere wijken scoren lager qua vaccinatiegraad in 2024, maar dat percentage wordt veroorzaakt doordat er (in verhouding met andere wijken) minder kinderen in die wijk zijn.

In deze wijken willen we samen met lokale partners acties opzetten (op basis van de cijfers en achterliggende informatie) om de vaccinatiegraad te verhogen. GGD IJsselland heeft hier al plannen voor klaarliggen, zoals vaccinatielocaties in de wijk, ruimere openingstijden, informeren en bereiken van inwoners via lokale partners en betrekken van de coalities van Kansrijke Start. De acties worden ingericht op basis van de behoeften en kenmerken van de wijk.

GDD adviseert om meer aandacht te besteden t.a.v. vaccinaties voor de volgende groepen:
- Alleenstaande minderjarige vluchtelingen
- Oekraïense vluchtelingen
- Mensen met lage basisvaardigheden.

We willen de doelgroepen bereiken via bestaande instanties die al met deze inwoners in contact zijn. En inzetten op doelgroepgerichte communicatie, om de juiste informatie over vaccineren te verspreiden.

Maatschappelijk draagvlak & participatie
Niet van toepassing

Communicatie
Communicatie is een belangrijk instrument is bij het bereiken van de doelstellingen. Ook om verkeerde informatie die soms wordt verspreid, tegen te gaan. Op dit moment zet GGD al diverse communicatiemiddelen in, zoals via de website, geven van de juiste informatie bij gesprekken op het consultatiebureau en een goed motiverend en informerend gesprek voeren met ouders die twijfelen over de vaccinaties. In bepaalde wijken worden ouders voorafgaand aan het bezoek aan het consultatiebureau extra gebeld.

Financiën
Gemeente Zwolle ontvangt Rijksmiddelen voor het Rijksvaccinatieprogramma. Deze middelen gaan naar GGD IJsselland voor de uitvoering hiervan. Voor de extra inzet op vaccinatiebereidheid verhogen, wordt er 30.000 euro extra beschikbaar gesteld. Dit budget is beschikbaar, omdat dit is meegenomen uit 2024 binnen doel 1.1.2. Inwoners zijn Vitaal en Gezond.

Datum 31 maart 2025

Risico's
Een risico is dat de geplande acties onvoldoende impact hebben op het bereiken en motiveren van mensen. En dat de vaccinatiegraad onder kritieke grens blijft. Het dalen van de vaccinatiegraad heeft te maken met grotere maatschappelijke trends, waar we niet altijd direct invloed op uit kunnen oefenen.

Vervolg
- De GGD gaat het lokale plan van aanpak aanscherpen i.s.m. de gemeente en diverse partijen binnen het zorg- en sociaal domein om de aandachtsgroepen te bereiken en om wijkgericht acties te voeren m.b.t. verhogen van de vaccinatiegraad.
- U wordt via de indicator vaccinatiegraad geïnformeerd over de cijfers in Zwolle bij de begroting. De GGD gaat deze rapportage (zoals in de bijlage) jaarlijks herhalen.
- Het proces van het vervolg van de rapportage m.b.t. vaccinatiegraad in de regio, wordt op 24 april besproken tijdens het Algemeen Bestuur van GGD IJsselland.

Openbaarheid
Dit voorstel is openbaar

Burgemeester en wethouders van Zwolle,

burgemeester, Peter Snijders

secretaris, Dick Emmer